

Préteritum a perfektum

Préteritum (jednoduchý čas minulý – *er kaufte, sie fuhr*) se užívá při souvislém vypravování a k popisu dějů v minulosti. Perfektum (složený čas minulý – *er hat gekauft, sie ist gefahren*) se vyskytuje v běžné komunikaci, v rozhovoru. Používání perfekta v současné němčině převažuje, pouze u sloves způsobových a pomocných je při vyjadřování minulosti častější préteritum.

Préteritum

pravidelná slovesa	Wir entdeckten im Text viele Fehler. Er beantwortete alle Fragen richtig. Sie öffneten mir sofort die Tür.	kmen + -(e)te, -(e)test, -(e)te, -(e)ten, -(e)tet, -(e)ten U sloves s kmenem na -t, -d a na skupinu souhlásek s -m nebo -n (nepředchází-li l nebo r) vkládáme -e (<i>er beantwortete, sie öffneten</i>).
pomocná slovesa	Warst du gestern im Theater? Wir hatten Glück. Sie wurde Schauspielerin.	Pomocná slovesa tvoří préteritum nepravidelně.
způsobová slovesa a wissen	Er wollte zu Hause fernsehen. Warum konntet ihr nicht kommen? Niemand mochte ihn so recht. Ich wusste es wirklich nicht.	Préteritum se tvoří obdobně jako u pravidelných sloves, přehlasovaný kmen navíc ztrácí přehlásku (<i>können - ihr konntet</i>). U <i>mögen</i> se -g- mění v -ch- (<i>er mochte</i>), u <i>wissen</i> -i- v -u- (<i>ich wusste</i>).
silná slovesa	Meine Oma las gerne Krimis. Sie zogen die Komödien den Tragödien vor. Du botst / botest ihnen doch Geld an. Ihr botet es ihm auch an, oder? Damals saßest / saßt du doch neben mir. Ihr saßt / saßet damals sicher am Fenster.	Silná slovesa mění kmenovou samohlásku (<i>lesen - ich las</i>), popř. i souhlásku (<i>vorziehen - sie zogen vor</i>). Kmen přibírá při časování koncovky přítomného času, s výjimkou 1. a 3. os. č. j. (<i>ich las, sie las</i>). U sloves s kmenem končícím na -t, -d se v 2. os. mn. č. vkládá -e (<i>ihr botet</i>), v 2. os. j. č. se zpravidla užívá tvar bez -e (<i>du botst</i>). Po sykavkách se -e- vkládá zpravidla v 2. os. j. č. (<i>du saßest</i>), v 2. os. mn. č. se často dává přednost tvaru bez -e (<i>ihr saßt</i>).
slovesa smíšeného časování	Kanntest du ihn schon früher? Unseren Urlaub verbrachten wir am Meer. Er dachte nur an dich.	Préteritum se tvoří obdobně jako u pravidelných sloves, zároveň se mění kmenové -e- v -a- (<i>kennen - du kanntest</i>). U sloves <i>bringen</i> a <i>denken</i> se mění i kmenová souhlásky (<i>wir verbrachten, er dachte</i>).

Všimněte si

Sie **ging** mit ihren Freunden oft **aus**. – Sie erzählte, dass sie mit ihren Freunden oft **ausging**.

Bilden Sie das Präteritum.

a) sie malen, ich rufe an b) ihr lacht, wir lassen c) du verbringst, es regnet d) ich will nicht, er steht auf e) ihr geht, sie unternehmen f) es gibt, du lädst ein g) sie kennt sich aus, ich mag h) du hast, sie sind

Perfektum

Der Moderator **hat** dem Gast einige Fragen **gestellt**.
Sie **sind** zu einem Konzert nach München **gefahren**.

ich habe / bin + příděstí minulé

Příděstí minulé

- pravidelná slovesa: *stellen - gestellt, warten - gewartet, öffnen - geöffnet*
- pomocná slovesa: *sein - gewesen, haben - gehabt, werden - geworden*
- způsobová slovesa a sloveso *wissen*: *wollen - gewollt, können - gekonnt, mögen - gemocht, wissen - gewusst* x *Niemand hat ihm helfen können*.
- silná slovesa: *fahren - gefahren, entscheiden - entschieden, ausgehen - ausgegangen*
- slovesa smíšeného časování: *kennen - gekannt, bringen - gebracht*

U nepravidelných sloves dochází často ke změně kmenové samohlásky (*können - gekonnt, entscheiden - entschieden*), resp. souhlásky (*mögen - gemocht, ausgehen - ausgegangen*).

Užití ge- v přičestí

- u sloves s neodlučitelnou předponou: *versprechen - versprochen*
- u sloves s odlučitelnou předponou: *auswählen - ausgewählt*
- u sloves se dvěma předponami: *hinauffahren - hinaufgefahren, vorbereiten - vorbereitet, beauftragen (pověřit) - beauftragt*
- u sloves s příponou *-ieren*: *fotografieren - fotografiert*

Užití pomocného slovesa v perfektu

Perfektum se slovesem <i>haben</i>	Er hat uns die Geschichte erzählt. Wir haben uns auf die Ausstellung gefreut. Ich habe es wirklich gewollt. Es hat stark geregnet.	☐ slovesa, která mohou mít bezpředložkový předmět ve 4. pádě ☐ slovesa zvrtná ☐ slovesa způsobová a sloveso <i>wissen</i> ☐ všechna neosobní slovesa
Perfektum se slovesem <i>sein</i>	Karl ist ins Kino gegangen. Ich bin im Theater nie eingeschlafen. Sie sind angenehm gewesen. Warum bist du zu Hause geblieben?	☐ slovesa označující pohyb nebo změnu stavu, která nemají bezpředložkový předmět ve 4. pádě ☐ sloveso <i>sein</i> ☐ sloveso <i>bleiben</i>

Všimněte si

senden - vysílat zprávy

Das Fernsehen **sendete** die Nachrichten. Das Fernsehen **hat** die Nachrichten **gesendet**.

wenden - obrátit konkrétní věc (např. plášť)

Die Frau **wendete** die Jacke. Die Frau **hat** die Jacke **gewendet**.

senden - poslat, posílat

Er **sandte** / **sendete** uns immer eine Karte. Er hat uns immer eine Karte **gesandt** / **gesendet**.

sich wenden an j-n - obrátit se na někoho

Sie **wandte** / **wendete sich** mit einer Bitte an mich. Sie **hat sich** mit einer Bitte an mich **gewandt** / **gewendet**.

Bilden Sie das Partizip II.

a) sie haben (*hören*), er ist (*reisen*) b) wir haben (*sprechen*), es hat (*genügen*) c) ihr habt (*denken*), ich bin (*ausgehen*) d) du hast (*fotografieren*), wir haben es nicht (*dürfen*) e) sie haben sich (*streiten*), ich habe (*öffnen*) f) wir sind (*einschlafen*), es ist (*sein*) g) ihr habt euch (*unterhalten*), du hast (*entscheiden*) h) ich bin (*fliegen*), sie hat nicht (*können*)